

Σύνδεσμος Ψυχολόγων Κύπρου

Αρ.Φακέλου: 7.16.07.3

Mail: dde-eidiki-ekpaidefsi@schools.ac.cy, dde@moec.gov.cy

Ειδική Εκπαίδευση

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Γωνιά Κίμωνος και Θουκιδίδου, Ακρόπολη

1434, Λευκωσία

2 Απριλίου, 2019

Θέμα: Διαμόρφωση Νομοθεσίας και Πολιτικής Περι Ενιαίας Εκπαίδευσης (δομές υποστήριξης) Νόμος του 2019

Αγαπητοί,

Μετά από επίσημη ενημέρωσή μας από την επιτροπή των εμπειρογνομόνων για την αλλαγή της νομοθεσίας και τη δημιουργία του προσχέδιου του νομοσχεδίου «Περί Ενιαίας Εκπαίδευσης (δομές υποστήριξης) Νόμος του 2019», θα θέλαμε αρχικά να συγχαρούμε το Υπουργείο Παιδείας για την πρωτοβουλία ετοιμασίας του Νομοσχεδίου. Οι παρακάτω εισηγήσεις έχουν ετοιμαστεί από την Συντονιστική επιτροπή του Κλάδου Σχολικής Ψυχολογίας του Συνδέσμου. Ως εκ τούτου, παραθέτουμε πιο κάτω τα γενικά μας σχόλια, αλλά και συγκεκριμένες εισηγήσεις σχετικά με την πρόταση του πλαισίου νόμου.

Από πλευράς του ΣΨΚ, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τα εξής:

Γενικά Σχόλια:

Η φιλοσοφία υπό την οποία δομήθηκε η νέα νομοθεσία μας βρίσκει σύμφωνους ως προς τις αρχές της ενιαίας εκπαίδευσης, όπου όλα τα παιδιά χωρίς διακρίσεις έχουν δικαίωμα στην πρόσβαση σε ουσιαστικές, υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικές υπηρεσίες, μαζί με τους συμμαθητές/ συνομηλικούς τους, εν τούτοις στο παρόν προσχέδιο υπάρχουν σημαντικές παραλείψεις και γενικότητες όσον αφορά στην εφαρμογή του.

Επίσης, θεωρούμε ότι το μοντέλο των τριών επιπέδων στήριξης, πάνω στο οποίο βασίστηκαν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, οι οποίες θα παρέχονται σε όποια παιδιά σε κάποια στιγμή της φοίτησής τους στο τυπικό σχολείο (είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα) αν κριθεί απαραίτητο, αποτελεί μια καλή πρακτική, σύμφωνη και με τη διεθνή βιβλιογραφία (βλέπε NASP: Best practices in school psychology IV).

Ωστόσο, μετά από μελέτη του προτεινόμενου νομοσχεδίου διαφαίνονται αντιφάσεις μεταξύ θεωρητικού και πρακτικού πλαισίου εφαρμογής της ενιαίας εκπαίδευσης. Αυτό που μας προβληματίζει είναι το κατά πόσο ο τρόπος με τον οποίο έχει δομηθεί το παρόν πλαίσιο νόμου υποστηρίζει έμπρακτα την ενιαία/ συμπεριληπτική

εκπαίδευση. Με τις προτεινόμενες δομές υποστήριξης δεν φαίνεται να είναι ουσιαστική η αλλαγή από το παρόν εκπαιδευτικό σύστημα ούτε διαφαίνεται ολιστική προώθηση της ένταξης όλων των παιδιών στα τυπικά σχολεία.

Μέρος II – Παροχή ενιαίας εκπαίδευσης

- Να οριστεί ποια παιδιά συμπεριλαμβάνονται στον όρο «παιδιά με επιπρόσθετες ανάγκες υποστήριξης». Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ανάγκες που απορρέουν από άλλες περιβαλλοντικές συνθήκες (π.χ. απώλεια γονέα, διαζύγιο, τραυματική εμπειρία, μετανάστευση) και να διασφαλίζει την άρση τέτοιων εμποδίων, τα οποία ενδέχεται να εμποδίζουν τη μάθηση τους. Αυτό θα πρέπει να διασφαλίζει ότι θα λάβουν την απαιτούμενη στήριξη όχι μόνο τα παιδιά με αναπηρίες, αλλά και όλα τα παιδιά τα οποία μπορεί να εμπίπτουν κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους κάτω από τον όρο «παιδιά με επιπρόσθετες ανάγκες υποστήριξης».
- Να οριστεί ο τρόπος ή η μέθοδος με την οποία τα παιδιά που δεν πληρούν κάποια διάγνωση, αλλά παρουσιάζουν ενδοατομικές δυσκολίες που τους καθιστούν σε ρίσκο για σχολική αποτυχία (πχ. οριακό νοητικό δυναμικό) θα διασφαλίζεται ότι θα λάβουν διευκολύνσεις. Επίσης χρειάζεται να συμπεριληφθούν και τα παιδιά που συχνά κατηγοριοποιούνται ως χαρισματικά.
- Πρώιμος εντοπισμός και έγκαιρη παρέμβαση - εισηγούμαστε όπως γίνεται μέσα από αξιολόγηση κατά την 1^η φοίτηση κάθε παιδιού για διερεύνηση δυσκολιών και αναγκών, ώστε τα παιδιά που είναι σε ρίσκο για ανάπτυξη μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών να λαμβάνουν έγκαιρα παρέμβαση (βλέπε Individuals with Disabilities Education Act; IDEA, 2018). Όταν μιλάμε για πρώιμο εντοπισμό και παρέμβαση εννοούμε τα παιδιά ηλικίας 3 χρονών και άνω, καθώς τα παιδιά ηλικίας 0-3 χρονών εντάσσονται κάτω από το Υπουργείο Υγείας.
- Για την παροχή αξιόπιστης και έγκυρης πρώιμης διάγνωσης και παρέμβασης, οι οποίες μπορούν να προλάβουν τη χρονιότητα και επιδείνωση των παρουσών δυσκολιών του παιδιού, αλλά και την οικονομική επιβάρυνση του κράτους, εισηγούμαστε όπως ενισχυθεί η συνεργασία με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα της ημεδαπής, ώστε να αξιοποιηθούν έγκυρα και αξιόπιστα εργαλεία που έχουν σταθμιστεί σε Κυπριακό πληθυσμό και είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα.

Άρθρο 3 - Τα τρία επίπεδα στήριξης δεν είναι επαρκώς οριζόμενα ως προς τη διαδικασία εφαρμογής για αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών κάθε παιδιού, το χρόνο διάρκειας κάθε επιπέδου στήριξης, καθώς και τα κριτήρια για μετάβαση από το ένα επίπεδο στήριξης στο άλλο.

- Θα πρέπει να οριστεί το χρονικό διάστημα που θα μεσολαβεί από την ημερομηνία παραπομπής μέχρι την έγκριση για παροχή στήριξης. Ο ορισμός χρονικού πλαισίου θα διασφαλίσει την έγκυρη και έγκαιρη εφαρμογή των εισηγήσεων που χρειάζεται να εφαρμοστούν για βέλτιστη στήριξη του παιδιού εντός του σχολικού πλαισίου.
- Θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες και αξιολόγηση της προόδου (μέσω της δημιουργίας Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος, βλ. Individualized Educational Program) των μαθητών και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, ώστε να διασφαλίζεται η εγκυρότητα των μεθόδων που εφαρμόζονται, καθώς και η επικαιροποίησή τους όπου αυτό καθίσταται αναγκαίο.

Άρθρα 4 και 5 - Όσον αφορά στη γενική και ενισχυμένη στήριξη, η οποία αναφέρεται σε συγκεκριμένες παρεμβάσεις σε διδασκαλία και διαφοροποίηση της διδασκαλίας καθώς και του εκπαιδευτικού υλικού, δημιουργούνται ερωτήματα σχετικά με την πρακτική εφαρμογή τους. Εισήγηση μας είναι η αξιολόγηση και η εφαρμογή των παραπάνω να απορρέουν από τη συνεργασία του Οικείου Σχολικού ψυχολόγου με τον εκπαιδευτικό και τους γονείς, στη φιλοσοφία διαλεκτικής συμβουλευτικής, όπου συνεργάζονται για να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα παρέμβασης (Χατζηχρήστου, 2014) σε αρχικό επίπεδο, πριν την παραπομπή για εις βάθος αξιολόγηση στο τρίτο επίπεδο. Στο παρόν νομοσχέδιο ο εκπαιδευτικός καλείται να αναλάβει μόνος του ένα έργο από το οποίο απουσιάζει η συνεργασία με τον Σχολικό/Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό, για παράδειγμα, σε περίπτωση που ένα παιδί έχει κριθεί ότι χρειάζεται στήριξη στα πρώτα δύο επίπεδα, να διασφαλίζεται βάσει δεδομένων ότι θα λάβει τη σωστή στήριξη με αξιολόγηση/ανίχνευση των πραγματικών αναγκών του παιδιού, όταν οι παράγοντες που επηρεάζουν την μάθηση είναι ψυχοσυναισθηματικής ή περιβαλλοντικής φύσεως. Συνεπώς, χρειάζεται να δομηθούν συγκεκριμένα πρωτόκολλα σύμφωνα με το επιστημονικά τεκμηριωμένο μοντέλο Response To Intervention (RTI; Torgesen et al., 2001, New Roles in Response to Intervention: A Collaborative Project, NASP et al., 2006), μέσα από τη συνεργασία του εκπαιδευτικού ψυχολόγου και του σχολείου.

- Ευέλικτο και προσβάσιμο αναλυτικό πρόγραμμα για όλους τους μαθητές – Για να μπορέσει να λειτουργήσει η ενιαία εκπαίδευση χρειάζεται να υπάρχει ευελιξία όσον αφορά στο εύρος των μαθησιακών και ψυχοσυναισθηματικών στόχων. Η σύγκριση είναι σημαντικό να γίνεται ενδοατομικά και όχι μόνο στο σύνολο των μαθητών (βλέπε Ministry of Education, New Zealand <https://www.inclusive.tki.org.nz/>).
- Συνδιδασκαλία – Να οριστεί με σαφήνεια το πλαίσιο εφαρμογής συνδιδασκαλίας και διαφοροποίησης της διδασκαλίας (ποιος θα το εφαρμόσει, με ποιο τρόπο το σχολείο θα έχει πρόσβαση σε δεύτερο εκπαιδευτικό για τη συνδιδασκαλία, πόσες ώρες, σε ποια μαθήματα). Να διασφαλίζεται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
- Η επαρκής κατάρτιση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων κρίνεται απαραίτητη σε θέματα όπως αναγνώριση, έγκαιρη παραπομπή και διαχείριση παιδιών με μαθησιακές ή άλλες δυσκολίες. Η κατάρτιση κρίνεται ως απαραίτητη, ώστε όχι μόνο να διασφαλιστεί η επαρκής εφαρμογή της νομοθεσίας, αλλά πρωτίστως να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των παιδιών.
- Επιπρόσθετα, γίνεται εισήγηση όπως καθοριστεί είτε εντός της νομοθεσίας ή μέσω στρατηγικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η συστηματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών που εμπλέκονται σε επίπεδο ΥΠΠ για την εφαρμογή της νομοθεσίας. Παράλληλα, χρειάζεται να καθοριστεί εντός του εν λόγω πλαισίου το ποιος θα είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας ή πολιτικής και τη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για σκοπούς αξιολόγησης της.
- Στο πλαίσιο της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, χρειάζεται να συμπεριληφθεί ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαφορετικότητα των μαθητών, τον σεβασμό της, καθώς και θεμάτων που αφορούν στην ίση μεταχείριση.

- Γίνεται εισήγηση για αξιοποίηση των ειδικών δασκάλων που βρίσκονται στο πλαίσιο του σχολείου, ώστε να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς στον καθορισμό συγκεκριμένων στόχων και πώς αυτοί μπορούν να εφαρμοστούν στο καθορισμένο πλαίσιο, ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες κάθε παιδιού.
- **Άρθρο 6** – Να διευκρινιστεί κατά πόσον οι ψυχολογικές γνωματεύσεις και υπηρεσίες θα μπορούν να γίνονται και από ιδιώτες εγγεγραμμένους ψυχολόγους σε συνεργασία με το σχολείο εάν ο γονέας επιθυμεί τη συνεργασία με κάποιον ιδιώτη.
- Για τα παιδιά τα οποία εμπίπτουν κάτω από τον όρο «παιδιά με επιπρόσθετες ανάγκες υποστήριξης» και επομένως χρειάζονται εξειδικευμένη/διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία να ανταποκρίνεται στις δυνατότητες και τις ανάγκες του κάθε παιδιού, χρειάζεται να καταρτίζεται ένα Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΕΠ; Individualized Education Plan – IEP, βλ. κατευθυντήριες γραμμές National Association of School Psychologists), ώστε να εξασφαλίζεται ότι το παιδί έχει πρόσβαση και λαμβάνει τη δωρεάν και κατάλληλη δημόσια εκπαίδευση την οποία δικαιούται, όπως τα άλλα παιδιά. Στο εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, εκτός από τον Ειδικό δάσκαλο που μπορεί να αναλαμβάνει το μάθημα ένα προς ένα σύμφωνα με την παρούσα πρακτική, ενδείκνυται να ενταχθούν και άλλες εξειδικευμένες πρακτικές, όπως για παράδειγμα συμπεριληπτική διδασκαλία σε ότι αφορά τον ειδικό δάσκαλο σε συντονισμό με τον εκπαιδευτικό της τάξης, διδασκαλία σε μικρές ομάδες, κ.α. Οι στόχοι του ΕΕΠ να μην περιορίζονται μόνο στο μαθησιακό αποτέλεσμα, αλλά αναλόγως των αναγκών και στην εκμάθηση δεξιοτήτων που επιτρέπουν την προσαρμογή του παιδιού στο γενικότερο σχολικό πλαίσιο.

Μέρος III – Κέντρα Στήριξης για την Ενιαία Εκπαίδευση και Τάξεις Εξειδικευμένης Στήριξης

Άρθρα 9, 10 και 11 - Κέντρα στήριξης και τάξεις εξειδικευμένης στήριξης. Να οριστεί πώς διαφοροποιούνται τα εν λόγω κέντρα από την υφιστάμενη ειδική μονάδα και το παρόν ειδικό σχολείο. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να μιλήσουμε για συμπερίληψη ή ενιαία/ συμπεριληπτική εκπαίδευση με την πραγματική έννοια της και με την έννοια υπό την οποία έχει αναπτυχθεί ο όρος, από τη στιγμή που το παιδί απομακρύνεται από την τάξη.

- Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών των κέντρων στήριξης, το χρονικό πλαίσιο της κατάρτισης και από ποιους επαγγελματίες, καθώς και η συχνότητα και η επίβλεψη/αξιολόγηση χρειάζεται να καθοριστούν είτε εντός της νομοθεσίας ή πλαισίου πολιτικής του ΥΠΠ.

- Η προτεινόμενη νομοθεσία δεν καθορίζει το ρόλο των συνοδών. Γίνεται εισήγηση για τον καθορισμό του, όπως και την πρόνοια για παρακολούθηση προγράμματος παροχής φροντίδας και πρώτων βοηθειών, καθώς κρίνεται ότι είναι απαραίτητη αυτού του είδους η εκπαίδευση για τη φροντίδα παιδιών με κινητικές ανάγκες και προβλήματα υγείας. Επίσης, εάν οι ανάγκες του παιδιού είναι πιο εξειδικευμένες (πχ. επιληψία), να παρέχεται εκπαίδευση και καθοδήγηση (πχ. ως προς το πώς να διαχειριστούν περιστατικά επιληπτικής κρίσης).

Μέρος IV – Συντονιστικές Ενδοσχολικές Ομάδες, Ομάδες Αξιολόγησης και Στήριξης, Δευτεροβάθμιο Σύμα Εξέτασης Ενστάσεων και Κεντρική Ομάδα Συντονισμού

Άρθρα 12 και 13 – Συμφωνούμε με τη σύσταση της Συντονιστικής Ενδοσχολικής Ομάδας, όμως θεωρούμε απαραίτητη την εμπλοκή του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου σε όλες τις συντονιστικές ενδοσχολικές ομάδες.

Άρθρο 13 - Να οριστεί ποιος θα είναι ο ρόλος της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΥΕΨ) σε σχέση με την ομάδα αξιολόγησης και στήριξης. Επίσης, χρειάζεται να οριστεί πώς οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι θα συμπεριληφθούν στην όλη διαδικασία και πώς αυτή η διαφοροποίηση θα διευκολύνει την παροχή υπηρεσιών και δε θα την περιπλέκει.

Μέρος V – Συμμετοχή Γονέων και Παιδιών

Χρειάζεται να συμπεριληφθεί πρόνοια που να καθορίζει τι θα γίνεται σε περιπτώσεις όπου γονείς παιδιών με δυσκολίες δεν δίνουν συγκατάθεση για αξιολόγηση των παιδιών τους ή η παρεχόμενη φροντίδα από πλευράς της οικογένειας εμπίπτει στα πλαίσια παραμέλησης. - Πιθανώς να χρειάζεται να καθοριστεί διαδικασία διαμεσολάβησης του κράτους για ευαισθητοποίηση ή καθοδήγηση των γονέων, ή ακόμα και παρέμβασης του για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού λαμβάνοντας πάντα υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του.

Να δίνεται το δικαίωμα στον γονέα να δίνει έγγραφη συγκατάθεση για την απόφαση της ΕΕΕΑΕ και σε περίπτωση που υπάρχει αντίθετη άποψη να ορίζεται κάποιος συνδεδετικός λειτουργός ο οποίος να προσπαθεί να φέρει σε συμφωνία τα δυο μέρη με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Γενικότερα, εισηγούμαστε όπως ενισχυθεί ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου, ο οποίος θα μπορούσε να δράσει ως αρωγός στην εφαρμογή των νέων μέτρων για την ενιαία εκπαίδευση. Αυτό μπορεί να γίνει αφενός ενισχύοντας αριθμητικά την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, αφετέρου συμπεριλαμβάνοντας Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους σε κοινοτικά κέντρα, όπως αυτό εφαρμόζεται σε χώρες όπως η Μεγάλη Βρετανία, η Σουηδία, κοκ, αλλά και επιτρέποντας σε Εγγεγραμμένους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους την συνεργασία με το σχολείο, ώστε να μεγιστοποιείται η παροχή υπηρεσιών σε παιδιά που έχουν ανάγκη. Στα πλαίσια της στενής συνεργασίας μεταξύ τους, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν μέσα από τη διαδικασία συνεργατικής συμβουλευτικής, αλλά και συστηματικών επιμορφώσεων στο σχολείο να λαμβάνουν στήριξη για την εφαρμογή των παρεμβάσεων στους μαθητές.

Η συγκεκριμένη πρόταση γίνεται στη βάση της αξιοποίησης των γνώσεων και της επαγγελματικής κατάρτισης των δυο επαγγελματιών για βέλτιστη ανταπόκριση στις ανάγκες που παρουσιάζει ένα παιδί. Για παράδειγμα, η συνεργασία δύναται να εφαρμοστεί σε επίπεδο εντοπισμού δυσκολίας από εκπαιδευτικό και συνεργασία με εκπαιδευτικό ψυχολόγο ως εξής:

1. Διερεύνηση μέσω πληροφοριών από τον εκπαιδευτικό και την οικογένεια.
2. Διαλεκτική συμβουλευτική από Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο με τον εκπαιδευτικό ή/ και τον σύμβουλο ή/και ειδικό εκπαιδευτικό ή/ και άλλους ειδικούς επαγγελματίες που εντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα, για να οριστούν συγκεκριμένοι στόχοι στο σχολικό πλαίσιο.
3. Συμβουλευτική με τους γονείς για διαχείριση δυσκολιών στο οικογενειακό πλαίσιο.
4. Εφαρμογή εισηγήσεων και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους.
5. Επαναξιολόγηση για συνέχιση της στήριξης και επιλογή επιπέδου στήριξης (σημ. η επαναξιολόγηση να μην περιορίζεται μόνο στην αλλαγή βαθμίδας, αλλά να υπάρχει συνεχής παρακολούθηση της προόδου και των αναγκών των μαθητών).

Λαμβάνοντας υπόψη, ότι η προτεινόμενη νομοθεσία στηρίχθηκε στη νομοθεσία του συστήματος της Πορτογαλίας (βλ. Decree-Law (No 54/2018), η οποία αναφέρει ρητώς ότι η αναλογία μαθητών – σχολικού ψυχολόγου είναι 1100:1 θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και στην παρούσα νομοθεσία. Στην παρούσα φάση η αναλογία Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων ανα μαθητή είναι 1:3140 (Ετήσια Εκθεση Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, 2017), ενώ σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία η αναλογία μαθητών - Σχολικού Ψυχολόγου θα πρέπει είναι 600-700:1 (National Association of School Psychology), ώστε ο Σχολικός Ψυχολόγος να μπορεί να ανταποκρίνεται στο σύγχρονο του ρόλο, που δεν περιορίζεται στην αξιολογητική διαδικασία.

Επιπρόσθετα, στην Πορτογαλία υπάρχει μέγιστος αριθμός μαθητών 20 ανά τάξη και μέχρι δύο παιδιά με αναπηρίες εντάσσονται σε κάθε τάξη, τα οποία προϋποτίθεται να έχουν διάγνωση. Συνεπώς, χρειάζεται να οριστεί η αναλογία μαθητών τυπικής ανάπτυξης και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο προτεινόμενο νομικό πλαίσιο

Εν κατακλείδι, η θέση μας είναι ότι για να μπορεί να εφαρμοστεί το παρόν νομοσχέδιο είναι απαραίτητος ο εμπλουτισμός του βάσει των εισηγήσεων των οργανωμένων συνόλων, αλλά και η ταυτόχρονη θέσπιση από το ΥΠΠ κανονισμών, οι οποίοι να διευκρινίζουν με λεπτομέρειες την σαφή εφαρμογή του νομοσχεδίου. Πάγια θέση μας είναι ότι στην αναδιאμόρφωση της παιδείας για την δημιουργία ενιαίας εκπαίδευσης πρέπει να ληφθεί υπόψη πρώτιστα το συμφέρον του παιδιού με ξεκάθαρες δικλίδες ασφαλείας, όπου να διασφαλίζεται το δικαίωμα του κάθε παιδιού στην εκπαίδευση σύμφωνα με τις ανάγκες του.

Παραμένουμε στη διάθεση σας σχετικά.

Με εκτίμηση,

Ελένη Καραγιάννη, PsyD
Εγγεγραμμένη Κλινική Ψυχολόγος
Πρόεδρος ΣΨΚ

Μαρίζα Χατζηχαραλάμπους, PhD
Εγγεγραμμένη Κλινική Ψυχολόγος
Γραμματέας ΣΨΚ